

УДК 06.091

В.З. СВИРИДЮК, В.А. КОПЕТЧУК, С.В. ГОРДІЙЧУК, О.В. ГОРАЙ, І.Р. МАХНОВСЬКА
(Житомир)

ЖИТОМИРСЬКОМУ ІНСТИТУТУ МЕДСЕСТРИНСТВА – 135 РОКІВ!

Житомирський інститут медсестринства

Показано історію розвитку, напрямки діяльності та сучасні досягнення Житомирського інституту медсестринства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: навчальний заклад, молодший медичний працівник, інститут медсестринства.

Одному з найстаріших навчальних закладів України – Житомирському інституту медсестринства виповнюється 135 років.

Час, достатній для того, щоб досягнути минуле, замислитися над теперішнім, віддати данину шани тим, хто стояв біля його витоків, хто присвятив своє життя його становленню в різні роки, хто працює в ньому сьогодні, сіючи в юних душах розумне, добре і вічне, готуючи кваліфіковані медичні кадри.

Протягом цього відрізка часу було багато змін, які зумовлювались суспільно-політичною ситуацією в країні, підходами до розв'язання медичних проблем. Однак непорушними залишались ті засади, на яких гуртувались чесні, сумлінні, віддані медичній освіті і науці люди, що працювали заради виховання для суспільства висококваліфікованих фахівців.

Заснований навчальний заклад був у 1875 р. як трикласна Волинська губернська фельдшерська школа, у 1897 р. реформована у чотирікласну. Учні вивчали анатомію, фізіологію, фармацевтику, дитячі хвороби, хірургію, гігієну, внутрішні хвороби, фармакологію, загальну патологію, венеричні хвороби, масаж. З 1904 р. заклад носить назву Волинської земської школи для фельдшерів, а з червня 1906 р. – для фельдшерів та фельдшерів-акушерок. У 1930 р. створено Житомирський медичний технікум, на початку Великої Вітчизняної війни в 1941 він припинив свою діяльність, відновивши її у 1944 р. У 1955 р. заклад реорганізовано в Житомирське медичне училище, а в 2000 р. він набув нового статусу – Житомирського базового медичного коледжу.

Педагогічний колектив навчального закладу 27 років очолював М.В. Купрійчук. За високі досягнення в педагогічній і науковій діяльності, вагомий внесок у модернізацію національної

системи освіти навчальний заклад під його керівництвом був неодноразово нагороджений грамотами Міністерства охорони здоров'я і ЦК профспілки медичних працівників. Нині Купрійчук Микола Васильович – почесний директор Житомирського інституту медсестринства.

Особливо динамічно розвивається заклад починаючи з 2002 р., коли його очолив вчений, неординарна особистість з високим рівнем компетентності, доктор медичних наук, заслужений лікар України, кавалер ордена “За заслуги” III ступеня, лауреат премії ім. О.Ф. Горбачевського Віктор Йосипович Шатило.

Шатило Віктор Йосипович
ректор, доктор медичних наук, заслужений лікар України, кавалер ордена “За заслуги” III ступеня, лауреат премії ім. О.Ф. Горбачевського

Є події, з якими ми робимо крок уперед на роки, а то й десятиліття. Саме такою подією в історії закладу стало перетворення у 2006 р. медичного коледжу в Житомирський інститут медсестринства. З 2007 р. – Комунальний вищий навчальний заклад “Житомирський інститут медсестринства”.

Створений відповідно до Концепції розвитку медичної освіти в Україні та Програми розвитку медсестринства в Україні навчальний заклад – інститут медсестринства дав змогу перейти від медичної моделі підготовки спеціалістів до ступеневої медсестринської, приведення її до рівня міжнародних стандартів.

Наказом МОЗ України вуз визначено відповідальним за впровадження триступеневої сестринської освіти в Україні: молодший спеціаліст – бакалавр – магістр сестринської справи.

З 2008 р. інститут запровадив ступеневу медсестринську освіту і розпочав підготовку фахівців нової формації – магістрів за спеціальністю “Сестринська справа”, напрям підготовки 1101 Медицина, освітньо-кваліфікаційний рівень

2230.1 науковий співробітник (сестринська справа, акушерство).

У червні 2010 р. відбулись урочистості з нагоди першого випуску магістрів за спеціальністю “Сестринська справа”. 19 магістрів отримали дипломи з вищою медсестринською освітою, поповнили лави представників медичної еліти держави.

Запровадження нової спеціальності “Магістр медсестринства” дає можливість готувати висококваліфіковані управлінські, педагогічні та наукові кадри, що в свою чергу піднімає престиж і науковість сестринської справи в державі, забезпечує економічну ефективність підготовки педагогічних кадрів для медичних училищ, коледжів, інститутів медсестринства, дає можливість удосконалення організації і якості медичної допомоги населенню.

Міністр охорони здоров'я Князевич В.М. з першими студентами – магістрами (вересень 2008 р.)

Перший випуск магістрів за спеціальністю “Сестринська справа” (червень 2010 р.)

За останні роки зусиллями ректорату, викладачів, студентів, завдяки їхній сумлінній праці вдалося започаткувати якісно новий етап розвитку навчального закладу, що прагне досягти

європейського рівня організації навчання, стандартів якості професійно-медичної освіти.

Сьогодні інститут проводить підготовку медичних фахівців для потреб практичної охорони

здоров'я області і держави за 7 акредитованими спеціальностями: лікувальна справа (фельдшер), сестринська справа (медична сестра), стоматологія (зубний гігієніст), акушерська справа (акушерка), стоматологія ортопедична (зубний технік), сестринська справа (медична сестра-бакалавр), сестринська справа (медична сестра-магістр).

Активно вивчається ринок освітніх послуг та потреб замовників на спеціалістів, і на цій основі в інституті передбачається відкриття нових спеціальностей і спеціалізацій: “Медична реабілітація”, “Менеджмент в організації охорони здоров'я”, “Підвищення кваліфікації викладачів клінічного медсестринства ВМНЗ I-III р.а.”.

Науково-педагогічний потенціал інституту цілком достатній для виконання завдань, поставлених перед колективом.

Підготовку фахівців проводять 9 докторів медичних наук, 34 кандидати медичних, педагогічних та біологічних наук, 67% викладачів мають вищу та I категорії, 38 викладачам присвоєно звання «викладач-методист».

З метою покращення кадрового забезпечення навчально-виховного процесу інститут проводить роботу з підвищення кваліфікації і професійної підготовки кадрів, їхніх ділових і моральних якостей, із залученням до педагогічної діяльності викладачів з науковими ступенями та вченими званнями, спеціалістів-практиків.

Згідно з планом науково-дослідних робіт на період 2005–2010 рр. виконується 40 дисертаційних досліджень, у тому числі 5 дисертацій на ступінь доктора медичних наук. За останні два роки співробітниками інституту захищено 12 дисертацій: 2 докторські та 10 кандидатських.

За результатами науково-дослідних робіт в інституті щорічно видається понад 100 одиниць наукової продукції – монографій, статей у наукових фахових виданнях, методичних рекомендацій, підручників, методичних вказівок, нововведень, патентів тощо. Починаючи з 2008 р. визначено основні завдання та перспективні напрямки наукових досліджень і з медсестринства (понад 70 напрямків і тем).

Відповідно до статутних повноважень обрано Вчену раду інституту, до складу якої ввійшли 5 докторів медичних наук, викладачі з науковими ступенями, провідні організатори охорони здоров'я області. Створено випускову кафедру “Сестринська справа”, яка забезпечує підготовку магістрів з медсестринства, завідувач кафедри – Набухотний Терентій Кирилович, доктор медичних наук, професор, автор 10 монографій, 115 наукових статей та тез, в т.ч. досліджень у галузі медсестринства.

У Міністерстві юстиції зареєстровано новий загальнодержавний журнал “Магістр медсес-

тринства”, засновником якого є Житомирський інститут медсестринства.

Щороку в інституті проводяться наукові форуми міжнародного, державного, регіонального рівнів: IV Міжнародний з'їзд фахівців з соціальної медицини та організації охорони здоров'я (жовтень, 2008 рік), Всеукраїнська нарада з питань розвитку медсестринства (квітень, 2008 рік), вісім міжрегіональних конференцій з проблем сімейної медицини, III Всеукраїнський конкурс фахової майстерності для практикуючих медсестер “Ескулап – професіонал” (жовтень, 2009 рік).

У 2010 р. в рамках святкування 135-річчя заснування навчального закладу в інституті проведені Всеукраїнські науково-практичні конференції: “Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи”, “Менеджмент у медсестринстві”.

З метою подальшого розвитку науково-дослідницької роботи, опрацювання нових науково-педагогічних підходів в освіті, підвищення педагогічної майстерності, покращення впровадження наукових досліджень, передового вітчизняного та зарубіжного досвіду, інноваційних технологій та забезпечення інтеграції навчального процесу, науки і практики у підготовці науково-педагогічних кадрів інститут співпрацює з Національним медичним університетом ім. О.О. Богомольця, Вінницьким національним медичним університетом ім. М.І. Пирогова, Українським інститутом стратегічних досліджень МОЗ України, Харківським інститутом мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова, Національною академією післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського, Житомирським державним університетом ім. І. Франка та іншими вузами країни.

За допомогою магістрів медсестринства та фахівців з навчальних інформаційних програм університету Енерсі (США) Житомирський інститут медсестринства набув досвіду з питань підготовки медичної сестри, медичної сестри-бакалавра, магістра сестринської справи. В ході проведеного міжнародного пілотного проекту запроваджена програма підготовки медичної сестри з використанням кращого світового досвіду.

Інститут – учасник міжнародних проектів з різних напрямків охорони здоров'я і розвитку освіти: програма “TACIS” під егідою ВООЗ під патронатом Євросоюзу. Навчальний заклад співпрацює з компанією “Кембрідж стаффінг солюшнз”, Київським молодіжним центром праці. В інституті відкрито міжнародний відділ, метою якого є створення привабливого іміджу інституту для іноземних партнерів; систематичне проведення інформаційно-рекламної роботи з метою поширення за межами України позитивних відомостей про інститут, його науковий та освітній

потенціал; співпраця з навчальними та науково-дослідницькими закладами та установами США, Канади, Польщі, Німеччини, Чехії, Хорватії, Росії, Грузії.

У навчальному закладі створено всі умови для здійснення навчання, а також для творчої та наукової праці.

Вся освітня система інституту постійно модернізується з урахуванням принципів гуманізації, демократизації, науковості, безперервності освіти, практичності, адаптивності.

Конгрес-центр Житомирського інституту медсестринства

Створення комп'ютерного дидактичного матеріалу, електронних підручників, відеофільмів, самонавчальних, навчально-ігрових, навчально-демонстраційних та контролюючих комп'ютерних програм відбувається як за рахунок використання і редагування готових програмних продуктів, так і авторських розробок. Структура комп'ютерного дидактичного матеріалу відповідає кращим зразкам аналогічних продуктів, визнаних в Україні та світі.

В інституті впроваджена система комп'ютерного забезпечення та використання контролюючих програм "Залік", "Іспит", "Державний іспит", програма самоконтролю до ліцензованого інтегрованого іспиту "Крок-М".

У виховній роботі використовуються різноманітні форми і методи, які передбачають приведення в дію як нових методик і стилів виховання, так і активізацію традиційних, найбільш ефективних форм виховного процесу.

Але цей рух в колективі є зустрічним. До виховного процесу активно долучаються органи студентського самоврядування, починаючи з аналізу навчально-виховного процесу, створення комфортних умов для навчання, побуту студентів.

Структура виховної роботи в інституті розгалужена і має багато підрозділів.

Активно працюють студентські ради інституту і гуртожитку, психологічна служба, школа старо-

Матеріально-технічна база повністю відповідає вимогам державних та галузевих стандартів підготовки спеціалістів. Її розширення (створення науково-методичної лабораторії, конгрес-центру на 650 місць, сучасних кабінетів інформаційних технологій, навчальних кабінетів невідкладних станів, тренажерних залів, мультимедійних комплексів тощо) дало можливість успішно впроваджувати інноваційні технології в навчальний процес.

стату, різноманітні гуртки, клуби, спортивні секції. Діяльність ради студентського самоврядування дозволяє молоді активніше вносити новації у навчально-виховний процес, допомагає максимально виявити і реалізувати творчі здібності студентів. В інституті працюють клуби "Правових знань", "Співрозмовник", "Берегиня", "Емпатія". Сприяє реалізації творчих планів студентства молодіжний центр "Альтаір".

Студенти інституту – призери конкурсів художньої самодіяльності ВНЗ I–IV рівнів акредитації: "Студентські перлини тобі, рідне Полісся", фестивалю творчої молоді "Зоряний дощ", лауреати всеукраїнських мистецьких конкурсів серед студентів та працівників ВМНЗ.

Останніми роками студенти інституту досягають значних результатів у професійних конкурсах серед медичних вузів України. У 2005 р. студент Мороз Роман здобув диплом лауреата II ступеня на Всеукраїнському конкурсі фахової майстерності за спеціальністю "Стоматологія ортопедична". У 2005 р. студентка відділення "Сестринська справа" Наталія Лукашук нагороджена дипломом I ступеня V Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика. У 2005 р. студентка відділення "Сестринська справа" Літинська Юлія посіла II місце у VII Всеукраїнському конкурсі "Ескулап". У 2006 р. студент Москалик Михайло здобув диплом лауреата I сту-

пеня на Всеукраїнському конкурсі фахової майстерності за спеціальністю “Стоматологія ортопедична”. Студентка Носенко Еріка в 2007 р. зайняла I місце і стала переможницею IX-го Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності серед студентів вищих медичних навчальних закладів “Ескулап” за спеціальністю “Сестринська справа” та отримала право вступу без вступних випробувань до вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. Студент Німко Олександр у 2007 р. став лауреатом III-го Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед студентів вищих медичних навчальних закладів України I–IV рівнів акредитації за спеціальністю “Стоматологія ортопедична” і нагороджений дипломом II ступеня в номінації “Суцільнолітні конструкції зубних протезів”. Студенти Голяка Юлія в 2007 р. та Голубев Дмитро у 2008 р. посіли I місце серед студентів перших курсів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації в обласному турі Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. На II Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності медичних сестер “Ескулап-професіонал”, що проходив у вересні 2008 р. на Донеччині під патронатом МОЗ України, перше місце посіла Матердей Олена – студентка відділення “Медсестра-бакалавр” (вечірня форма навчання), медична сестра відділення інтенсивної терапії та догляду за післяопераційними хворими обласної клінічної лікарні. У 2009 і 2010 рр. студенти Бігун Олексій, Котенко Віталій здобули дипломи лауреатів I-го ступеня на Всеукраїнському конкурсі фахової майстерності за спеціальністю “Стоматологія ортопедична”. У 2010 р. магістранти Назарук Ірина, Ліщук Іванна вибороли дипломи I-го та II-го ступенів на XIV конгресі студентів та молодих вчених в м. Тернопіль.

Пишається навчальний заклад досягненнями свої студентів у спортивних змаганнях та мистецьких форумах.

У 2007 р. на Всеукраїнському фестивалі команд КВК команда Житомирського інституту “ЖІМ-ЖІМ” стала дипломантом фестивалю.

Студенти інституту Геннадій Піскорський, Аліса Левчук, Тетяна Рубан-Щуковська, Юрій Пасічник, Христина Гапчук, Олександр Пилипас, Вікторія Курганова, Анастасія Заліщук – неодноразові переможці і лауреати Дипломів I ступеня Всеукраїнського фестивалю мистецтв серед студентів-медиків і працівників лікувальних установ України “Ліра Гіппократа”.

Студентський театр “Персона” – неодноразовий переможець міського фестивалю інтерактивних театрів.

На Всеукраїнському фестивалі мистецтв “Київська весна – 2008” I–II місця у вокальному жанрі зайняли Ірина Цецхладзе та Олександр Пилипас.

Студенти інституту є чемпіонами та призерами обласних та Всеукраїнських спартакіад. Збірна команда навчального закладу з волейболу – чемпіони I Спартакіади України серед ВНЗ I–II рівня акредитації.

Студенти відділення “Стоматологія ортопедична” майстри спорту міжнародного класу Прохорчук Олександр, Завірюха Ігор, Цимовський Єгор, Антонюк Олег, заслужений майстер спорту Розбицький Віктор, майстри спорту Заленський Володимир, Нікіфоров Ілля у складі збірної України з волейболу завоювали золоті медалі на XX Дефлімпійських іграх в Мельбурні (Австралія, січень 2005 р.), стали чемпіонами Європи (Бельгія, травень 2007 р.).

У серпні 2008 р. Нікіфоров Ілля у складі збірної команди України посів I місце з волейболу і здобув золоту медаль в м. Буенос-Айрес (Аргентина). У 2009 р. став срібним призером XXI Дефлімпійських ігор в Тайбеї (Тайвань).

Колектив інституту плідно співпрацює із закладами, які опікуються реабілітацією дітей з особливими потребами. Розроблено комплексний план соціального захисту та реабілітації студентів-сиріт та адаптації до соціуму студентів з особливими потребами.

З 2003 р. в навчальному закладі в рамках програми реабілітації дітей з особливими потребами проводиться підготовка фахівців за спеціальністю “Стоматологія ортопедична” з числа молоді з вадами слуху.

Пройшовши 135-річний шлях від Волинської губернської фельдшерської школи до інституту медсестринства, заклад зберіг найкращі традиції, має багату і яскраву історію, якою пишається.

За час свого існування навчальний заклад підготував близько 30 тисяч спеціалістів середньої ланки системи охорони здоров'я та понад 500 медсестер-бакалаврів. На відділенні післядипломної освіти підвищили свою кваліфікацію та пройшли курси спеціалізації понад 15 тисяч молодших медичних працівників.

Досягненнями випускників інституту у галузі охорони здоров'я пишається Україна. Серед них директор Інституту педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України професор А.Т. Пап, директор Українського НДІ харчування професор А.С. Майструк, доктори медичних наук – А.М. Мельник, А.М. Гайструк, М.І. Катишев, Б.Ф. Мазорчук, доцент С.К. Псюк, кандидати медичних наук – Г.С. Протасевич, Ю.В. Опанасюк, О.В. Гельман, В.П. Євтушенко, М.Д. Бех, заслужений лікар УРСР І.В. Бількевич та інші.

Успіх приходить до тих, хто його прагне. Невтомна праця всього колективу, бажання не зупинитися на досягнутому зробили свою добру справу.

У 2004 р. Асамблея ділових кіл України визнала навчальний заклад лауреатом загально-

національного конкурсу “Вища проба” з врученням Знаку якості за впровадження сучасних

методик освіти та високу професійну підготовку молодших медичних спеціалістів.

Вручення Знаку якості “Вища проба” ректору інституту медсестринства Шатило В.Й. (зал урочистих церемоній адміністрації Президента України, 2004 р.) за впровадження сучасних методик освіти та високу професійну підготовку молодших медичних спеціалістів

У 2007 р. інститут нагороджений дипломом за високі творчі досягнення в удосконаленні змісту навчально-виховного процесу та удостоєний почесного звання “Лідер сучасної освіти” за багаторічну науково-педагогічну діяльність з розвитку освіти України на X Ювілейній міжнародній виставці навчальних закладів “Сучасна освіта в Україні – 2007”.

Удосконалюється організаційна структура, навчальна та виховна робота, започаткована система ступеневої вищої освіти, здійснено перехід на потокову форму занять, впроваджується кредитно-модульне навчання, стимулюється наукова

робота викладачів та розвиток творчих уподобань студентів, оновлюється матеріально-технічна база.

Головною фігурою в житті навчального закладу була і залишається особистість молодого медика.

Житомирський інститут медсестринства осмислює свою історію, живе насиченим сьогоденням, визначає перспективи на майбутнє. Найважливіший фактор усіх досягнень та здобутків навчального закладу – творчий високопрофесійний педагогічний колектив. Саме завдяки його самовідданій праці сьогодні формується високий імідж інституту в регіоні та державі.

ЖИТОМИРСЬКОМУ ІНСТИТУТУ МЕДСЕСТРИНСТВА – 135 ЛЕТ!

В. З. Свиридюк, В. А. Копетчук, С. В. Гордійчук, О. В. Горай, І. Р. Махновская (Житомир)

Показана история развития, направления деятельности и современные достижения Житомирского института медсестринства.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: учебное заведение, младший медицинский работник, институт медсестринства.

ZHITOMIR NURSING INSTITUTE – 135 YEARS!

V. Z. Sviridyuk, V. A. Kopetchuk, S. V. Gordiychuk, O. V. Goray, I. R. Mahnovskaya (Zhitomir)

The history of development, direction of activity and modern achievements of Zhitomir Nursing Institute has been shown.

KEY WORDS: educational institution, the younger medical worker, nursing institute.